

100

CBHC
RCAHMW

Partneriaeth Meini Cristnogol Cynnar

Early Christian Stones in Wales

Mae gan Gymru etifeddiaeth nodedig o feini arysgrifedig a cherfiadau o'r Oesoedd Canol Cynnar. Mae rhyw ugain o feini Cristnogol cynnar yn hysbys yn Sir Gaernarfon yn unig ac yn ddolen gyswilt uniongyrchol â'r cyfnod niwlog wedi i'r Rhufeiniaid gilio. Darlunnir amrywiaeth o enghreifftiau ohonynt yma. Mae'r Comisiwn Brenhinol yn cydweithio â chyrrff cenedlaethol eraill (Amgueddfa Cymru a Gwasg Prifysgol Cymru) i gynhyrchu *A Corpus of Early Medieval Inscribed Stones and Stone Sculpture in Wales*. Cyhoeddwyd cyfrolau I a II ar feini'r de yn 2001.

Wales has a notable inheritance of inscribed stones and carvings of early medieval date. Some twenty early Christian stones are known in Caernarfonshire alone, and they are a direct link with the mysterious post-Roman period. A variety of examples are illustrated here. The Royal Commission is collaborating with other national bodies (the National Museum Wales and the University of Wales Press) to produce *A Corpus of Early Medieval Inscribed Stones and Stone Sculpture in Wales*. Volumes I & II covering South Wales were published in 2001.

De: Clynnog Fawr.
Deial haul y gymuned
grefyddol yng
Nghlynnog. Mae'n dyddio,
mae'n debyg, o'r cyfnod rhwng y
10fed a dechrau'r 12fed ganrif.

Right: Clynnog Fawr. The
sundial for the religious
community at Clynnog,
probably dating from the 10th to
the early 12th century.

Isod: Maen 'Carausius'
ac arno'r symbol
Chi-Ro Cristnogol.

Dyma un o bum maen
arysgrifedig yn eglwys y plwyf
ym Mhenmachno, o'r bumed i
ddechrau'r chweched ganrif.

Below: The 'Carausius' stone
with the Christian Chi-Ro
symbol. It is one of five inscribed
stones in Penmachno parish
church; fifth to early sixth century.

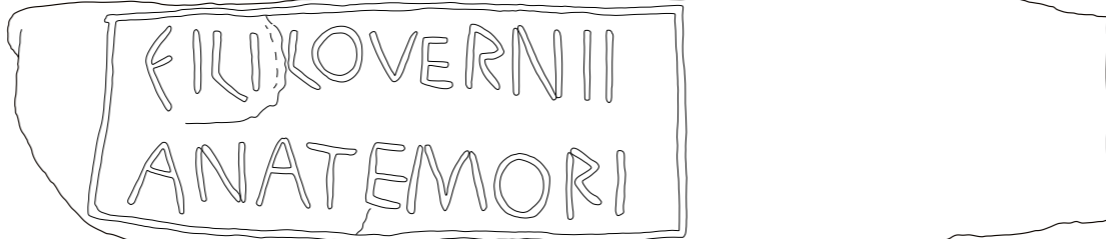

Chwith: Awyrlun o safle hynafol eglwys Sant Baglan, Llanfaglan.

Left: Aerial view of the ancient church site of St Baglan, Llanfaglan.

Isod: Lluniad Comisiwn Brenhinol o'r arysgrif yn Llanfaglan, FILI LOVERNII / ANATEMORI, sef (MAEN) ANATEMORUS MAB LOVERNIUS.

Below: Royal Commission drawing of the inscription at Llanfaglan. It reads: FILI LOVERNII / ANATEMORI meaning (THE STONE OF) ANATEMORUS SON OF LOVERNIUS.

NPRN 43690

DI2010_0621 NPRN 275728

DS2007_274_012 NPRN 43690

Uchod: Llanfaglan: maen Cristnogol o'r bumed-chweched ganrif a aildefnyddiwyd yn gapan drws yn yr eglwys a godwyd yn ddiweddarach yn yr Oesoedd Canol.

Above: Llanfaglan: a fifth-sixth century Christian stone reused as a lintel in the later medieval church.